

Σημαντικές πληροφορίες για τους καλλιεργητές οπωροφόρων!

Автор(и): проф. Мария Боровинова

Дата: 22.02.2020 Брой: 2/2020

Με τη θέρμανση του καιρού τον Φεβρουάριο και τον Μάρτιο, τα δέντρα φυτεύονται στους νέους οπωρώνες, εάν αυτό δεν έχει γίνει το φθινόπωρο μετά το τέλος της βλάστησης.

Οι οπωρώνες καταλαμβάνουν την ίδια περιοχή για παρατεταμένο χρονικό διάστημα. Η δημιουργία τους απαιτεί σημαντικούς οικονομικούς πόρους και εργασία, γεγονός που επιβάλλει στους καλλιεργητές να συμμορφώνονται με τις βασικές απαιτήσεις των επιμέρους καλλιεργειών. Επιπλέον, πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις τρέχουσες απαιτήσεις των καταναλωτών για φρούτα χωρίς υπολείμματα φυτοφαρμάκων, καθώς και για την προστασία του εδάφους και του νερού από τη ρύπανση.

Οι θέσεις για νέους οπωρώνες πρέπει να πληρούν τις βιολογικές απαιτήσεις του είδους και της ποικιλίας των οπωροφόρων. Επιπλέον, η προστασία των οπωροφόρων δέντρων από τις επιβλαβείς οργανισμούς πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ήδη στο στάδιο της δημιουργίας των νέων φυτειών. Για περίοδο 4 ετών, δεν πρέπει να δημιουργούνται οπωρώνες σε θέσεις που προηγουμένως κατείχε το ίδιο είδος. Είναι πολύ σημαντικό οι οπωρώνες να δημιουργούνται σε περιοχές όπου δεν υπάρχει μόλυνση από το βακτηριακό καρκίνο που προκαλείται από το *Rhizobium radiobacter syn. Agrobacterium tumefaciens*.

Ο πιο αξιόπιστος τρόπος για τη μείωση της χρήσης φυτοφαρμάκων είναι η επιλογή ποικιλιών που είναι ανθεκτικές ή λιγότερο ευαίσθητες σε οικονομικά σημαντικές ασθένειες.

Κατά τη δημιουργία ενός μηλεώνα, πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι η τράχηλα της μηλιάς (*Venturia inaequalis*) προκαλεί τη μεγαλύτερη ζημιά στους παραγωγούς, ένα πρόβλημα που μπορεί να επιλυθεί με τη φύτευση ανθεκτικών ποικιλιών. Παγκοσμίως, έχουν αναπτυχθεί περισσότερες από 150 ποικιλίες ανθεκτικές στην τράχηλα. Οι πιο διαδεδομένες είναι: Prima, Priscilla, Sir Prize, Liberty, Jonafree, Redfree, Freedom (αναπτύχθηκαν στις ΗΠΑ). Macfree, Novamac, Moira, Brightgold (Καναδάς). Florina, Judeline (Γαλλία). Pioneer, Romus-1, Romus-2, Voinesti (Ρουμανία). Rubinola, Topaz, Rajka (Τσεχία). Gavin (Αγγλία). Rebella, Regine, Revena, Reglindis (Γερμανία), από τις οποίες η Rebella είναι επίσης ανθεκτική στον εμπυρισμό.

Η ελονοσία των δαμασκηνίων (σάρκα) προκαλείται από ιό και είναι η πιο επιβλαβής ασθένεια αυτού του οπωροφόρου είδους. Μέχρι στιγμής, ο μόνος τρόπος για την πρόληψη ζημιών από τη σάρκα είναι η φύτευση ποικιλιών δαμασκηνίων που είναι ανθεκτικές ή ανεκτικές στην ασθένεια. Η ποικιλία Jojo είναι ανθεκτική, ενώ οι Stanley, Cacanska Najbolja, Cacanska Lepotica, Altanova Renkloda, Hanita, Tegera και άλλες είναι ανεκτικές.

Η καφέ σήψη των κερασιών και των βυσσινιών (*Monilinia sp.*) αποτελεί επίσης σοβαρό πρόβλημα σε έτη με συχνές βροχοπτώσεις κατά τη διάρκεια της ωρίμανσης και της συγκομιδής των καρπών. Στα κεράσια, η ρωγμή των καρπών είναι ο κύριος λόγος για τη μόλυνσή τους από τα αιτιολογικά παράγοντα της σήψης. Για τη μείωση των θεραπειών με μυκητοκτόνα και των απωλειών από τη σήψη, συνιστούνται ποικιλίες που είναι σχετικά ανθεκτικές στη ρωγμή. Σε πολυάριθμες δημοσιεύσεις από διάφορες ευρωπαϊκές χώρες, οι ποικιλίες Lapins, Regina, Sam, Germersdorfer, Merton Marvel, Castor, Kordia αναφέρονται ως ελαφρώς ευαίσθητες στη ρωγμή.

Σε ορισμένα έτη, η συστροφή των φύλλων του ροδακινιού (*Taphrina deformans*) προκαλεί σημαντική ζημιά στους παραγωγούς. Μέχρι στιγμής, μεταξύ των ποικιλιών που καλλιεργούνται στη χώρα μας δεν υπάρχουν ποικιλίες ανθεκτικές στην ασθένεια, αλλά υπάρχουν όπως οι Redhaven, Benedikte, Cherven Ellerstädter, Suncrest και άλλες, οι οποίες προσβάλλονται λιγότερο σοβαρά.

Πριν από τη δημιουργία οπωρώνων, πρέπει να δοθεί προσεκτική σκέψη όχι μόνο στην επιλογή ποικιλιών, αλλά και στο σχέδιο φύτευσης, ειδικά αν ο οπωρώνας είναι μικτός. Στη διάταξη των ειδών και των ποικιλιών, είναι ουσιώδες να λαμβάνεται υπόψη η επικονίαση και η προστασία των δέντρων και της απόδοσης των καρπών από τις επιβλαβείς οργανισμούς. Ένα καλά μελετημένο σχέδιο φύτευσης του οπωρώνα είναι προϋπόθεση για τη μείωση της χρήσης φυτοφαρμάκων καθ' όλη τη διάρκεια καλλιέργειας του οπωροφόρου είδους.

Η διαφορετική ευαισθησία των ποικιλιών μήλου, αχλαδιού, κερασιού, βύσσινου και δαμάσκηνου στις πιο οικονομικά σημαντικές ασθένειες, οι διαφορετικές περιόδους ωρίμανσης των καρπών και οι φασιοφάσεις ανθοφορίας επιτρέπουν την εφαρμογή διαφοροποιημένης φυτοπροστασίας. Με αυτόν τον τρόπο, αποφεύγεται η άσκοπη ψεκασμός επιμέρους ποικιλιών.

Η διαφοροποιημένη φυτοπροστασία απαιτεί οι οπωρώνες να δημιουργούνται σύμφωνα με σχήματα συνεπή με την ευαισθησία των ποικιλιών στις ασθένειες και τις περιόδους ωρίμανσης των καρπών.

Όλα αυτά μπορούν να τεκμηριωθούν με συγκεκριμένα παραδείγματα για τα επιμέρους είδη.

Για ανθεκτικές στην τράχηλα ποικιλίες μήλου (που αναφέρονται παραπάνω), δεν είναι απαραίτητη η θεραπεία κατά της τράχηλας, ενώ για τις άλλες απαιτούνται μεταξύ 8 και 14 θεραπείες, ανάλογα με τις μετεωρολογικές συνθήκες κατά τη διάρκεια του έτους και το βαθμό ευαισθησίας της ποικιλίας. Σε φυτείες με πολύ ευαίσθητες και ανθεκτικές στην τράχηλα ποικιλίες, πρέπει να διατάσσονται με τέτοιο τρόπο ώστε να μπορούν να ψεκάζονται διαφοροποιημένα.

Η ίδια απαίτηση είναι υποχρεωτική όσον αφορά τις ποικιλίες με διαφορετική ευαισθησία στο αλευρώδη, έχοντας υπόψη ότι για την προστασία των ελαφρώς ευαίσθητων ποικιλιών πραγματοποιούνται ελάχιστα 2 και μέγιστα 4 ψεκασμοί, ενώ για τις πολύ ευαίσθητες – από 5 έως 10.

Ο κύριος επιβλαβής οργανισμός σε παραγωγικούς μηλεώνες είναι ο σκώρος της μηλιάς (*Cydia pomonella*), κατά του οποίου πρέπει να πραγματοποιείται έλεγχος ετησίως. Η ωρίμανση των καρπών των θερινών ποικιλιών συνήθως ξεκινά στο τέλος Ιουνίου και τον Ιούλιο – Vista Bella, ή τον Αύγουστο – Mollie's Delicious, Prima, κ.λπ., γεγονός που δημιουργεί προβλήματα στην προστασία των μήλων από τον σκώρο και την κοκκινοαράχνη της Καλιφόρνιας σε οπωρώνες όπου το σχέδιο φύτευσης δεν επιτρέπει διαφοροποιημένο ψεκασμό. Σε τέτοιους οπωρώνες, ακόμη και μετά τη συγκομιδή των θερινών ποικιλιών, συνεχίζεται η θεραπεία των δέντρων κατά του σκώρου λόγω της αδυναμίας αποκλεισμού τους, γεγονός που όχι μόνο αυξάνει το κόστος παραγωγής των καρπών, αλλά και ρυπαίνει περαιτέρω το περιβάλλον. Σε οπωρώνες όπου το σχέδιο φύτευσης επιτρέπει τη

φυτοπροστασία ανά ποικιλία, αποφεύγονται δύο θεραπείες με εντομοκτόνα για τις θερινές ποικιλίες. Όλα αυτά ισχύουν και για τους σκώρους του αχλαδιού και του δαμάσκηγου.

Η μύγα του κερασιού (*Rhagoletis cerasi*) παρουσιάζει επιλεκτικότητα όσον αφορά το βαθμό ωρίμανσης του καρπού κατά την ωτοκία. Έχει διαπιστωθεί ότι προτιμά να γεννά αυγά σε ωριμάζοντες καρπούς, γι' αυτό και στα περισσότερα έτη δεν προκαλεί ζημιά από σκουλήκι σε πρώιμες ποικιλίες κερασιών όπως Ranna Cherna Edra, Seneca, Bigarreau Burla, Early Laurie, Kosara και άλλες, για τις οποίες δεν είναι απαραίτητος ψεκασμός. Για μεσο-ωριμαζουσες ποικιλίες κερασιών απαιτείται ένας ψεκασμός, και για τις όψιμες – δύο ψεκασμοί κατά αυτού του επικίνδυνου επιβλαβούς οργανισμού.

Σε υψηλή πυκνότητα πληθυσμού του τριχωτού σκαθαριού (*Epicometis hirta*) σε φυτείες κερασιών, βυσσινιών και μηλεώνων κατά την περίοδο της αρχικής και ταχείας αύξησης του καρποφορικού φορτίου, πρέπει να πραγματοποιείται ψεκασμός στη φασιοφάση του ανθοφόρου μπουμποκιού, η οποία συμβαίνει σε διαφορετικούς χρόνους στις επιμέρους ποικιλίες. Αυτό επιβάλλει επίσης την εφαρμογή διαφοροποιημένου ελέγχου.

Οι καλλιεργητές που επιθυμούν να μειώσουν τη χρήση φυτοφαρμάκων στις οπωροφόρες καλλιέργειες πρέπει να ζητούν τη συμβουλή ειδικών στην οπωρολογία και τη φυτοπροστασία κατά την επιλογή της θέσης, των κατάλληλων ειδών και ποικιλιών, και κατά την κατάρτιση του σχεδίου φύτευσης του οπωρώνα.